

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА
МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ТА ПОРІВНЯЛЬНОГО ПРАВОЗНАВСТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
« 14 серпня » 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри міжнародного
права та порівняльного
правознавства
Протокол № 1 від 14 серпня 2024 р.
Завідувач кафедри
Віктор ЛАДИЧЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОІІ «Міжнародна економіка»
Олена КІРЕЙЦЕВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ПРАВО

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Міжнародна економіка
Факультет	Економічний

Розробник професор кафедри міжнародного права та порівняльного
правознавства доктор юридичних наук Віктор БАЗОВ

Київ – 2024

**Опис навчальної дисципліни
«МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ПРАВО»**

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	051 Економіка	
Освітня програма	Міжнародна економіка	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	—	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	скорочений термін навчання
Рік підготовки	1	-
Семестр	2	-
Лекції	30	-
Практичні, семінарські заняття	30	-
Лабораторні заняття	—	-
Самостійна робота	90	-
Індивідуальні завдання	—	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4	-

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Міжнародне економічне право» - є набуття студентами знань, умінь, навичок та компетентностей, у сфері правового регулювання міжнародних економічних відносин. Наукову базу курсу становлять праці вітчизняних та зарубіжних дослідників цієї проблематики.

Головними завданнями дисципліни є:

- навчити студентів з позицій сучасної науки міжнародного економічного права орієнтуватися в історичних та сучасних тенденціях правового регулювання міжнародних економічних відносин. Орієнтуватися в основних положеннях щодо поняття, правової природи та характерних особливостях міжнародного економічного права, джерел та системи міжнародного економічного права, принципів міжнародного економічного права та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності;

- ознайомити студентів з діяльністю Організації Об'єднаних Націй та її органів в економічній сфері, специфікою правових засад організації та діяльності Світової організації торгівлі та її правових інститутів, правових засад утворення та діяльності Міжнародного валютного фонду, специфікою правових засад утворення та діяльності Світового банку та його системи, а також правових і інституційних засад діяльності інших універсальних та регіональних міжнародних економічних організацій;

- допомогти студентам зорієнтуватися в основних напрямках правової уніфікації міжнародної економічної діяльності, що знайшло відображення в міжнародно-правових актах Організації Об'єднаних Націй, Світової організації торгівлі, Міжнародного банку

реконструкції та розвитку, Міжнародного валютного фонду, Європейського Союзу, Європейського банку реконструкції та розвитку, джерелах правової регламентації міжнародної економічної діяльності, розроблених ЄЕК ООН, УНІДРУА, ЮНСІТРАЛІ, МТП тощо;

- ознайомити студентів з особливостями міжнародних договорів та міжнародних контрактів у сфері зовнішньоекономічної діяльності, джерелами правового регулювання та формами міжнародних розрахунків, видами міжнародних платіжних систем та основними принципами їх функціонування, особливостями розв'язання спорів із зовнішньоекономічних питань у міжнародних судових та арбітражних установах;

- визначити основні інтеграційні перспективи України у сфері міжнародної економічної діяльності та особливості співробітництва держави, фізичними та юридичними особами з міжнародними фінансово-кредитними установами та міжнародними організаціями у контексті викликів ХХІ століття.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів науки міжнародного економічного права.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільства та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу недопустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетенції

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

Програмні результати навчання

ПРН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	с	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Загальна частина														
Тема 1. Поняття, предмет, функції, система дії міжнародного економічного права.	1	10	2	2			6							

Тема 2. Джерела міжнародного економічного права.	2	10	2	2			6						
Тема 3. Принципи міжнародного економічного права.	3	10	2	2			6						
Тема 4. Суб'єкти міжнародного економічного права та зовнішньоекономічної діяльності.	4	10	2	2			6						
Тема 5. Міжнародні економічні організації.	5	10	2	2			6						
Разом за модулем 1		50	10	10			30						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Особлива частина													
Тема 6. Міжнародне торговельне (комерційне) право.	6	10	2	2			6						
Тема 7. Право Світової організації торгівлі.	7	10	2	2			6						
Тема 8. Міжнародне фінансове право.	8	10	2	2			6						
Тема 9. Міжнародне валютне право.	9	10	2	2			6						
Тема 10. Міжнародне інвестиційне право.	10	10	2	2			6						
Тема 11. Міжнародне продовольче право.	11	10	2	2			6						
Тема 12. Міжнародне енергетичне право.	12	10	2	2			6						
Тема 13. Міжнародне гуманітарне право: правові засади міжнародних економічних санкцій, контрзаходів та репарацій.	13	10	2	2			6						
Тема 14. Зобов'язання в міжнародному економічному праві. Міжнародні перевезення. Міжнародні фінансові зобов'язання.	14	10	2	2			6						
Тема 15. Міжнародний судовий процес та міжнародний арбітраж у сфері міжнародних економічних відносин.	15	10	2	2			6						
Разом за модулем 2		100	20	20			60						
Всього		150	30	30			90						

3. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1.	Поняття, предмет, функції, система та сфера дії міжнародного економічного права	2
2.	Джерела міжнародного економічного права	2
3.	Принципи міжнародного економічного права	2
4.	Суб'єкти міжнародного економічного права та зовнішньоекономічної діяльності	2
5.	Міжнародні економічні організації	2

6.	Міжнародне торговельне (комерційне) право	2
7.	Право Світової організації торгівлі	2
8.	Міжнародне фінансове право	2
9.	Міжнародне валютне право	2
10.	Міжнародне інвестиційне право	2
11.	Міжнародне продовольче право	2
12.	Міжнародне енергетичне право	2
13.	Міжнародне гуманітарне право. Міжнародно-правові засади міжнародних економічних санкцій, контрзаходів та репарацій	2
14.	Зобов'язання в міжнародному економічному праві. Міжнародні перевезення. Міжнародні фінансові зобов'язання	2
15.	Міжнародний судовий процес та міжнародний арбітраж у сфері міжнародних економічних відносин	2
	Усього	30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1.	Поняття, предмет, функції, система та сфера дії міжнародного економічного права	6
2.	Джерела міжнародного економічного права	6
3.	Принципи міжнародного економічного права	6
4.	Суб'єкти міжнародного економічного права та зовнішньоекономічної діяльності	6
5.	Міжнародні економічні організації	6
6.	Міжнародне торговельне (комерційне) право	6
7.	Право Світової організації торгівлі	6
8.	Міжнародне фінансове право	6
9.	Міжнародне валютне право	6
10.	Міжнародне інвестиційне право	6
11.	Міжнародне продовольче право	6
12.	Міжнародне енергетичне право	6
13.	Міжнародне гуманітарне право. Міжнародно-правові засади міжнародних економічних санкцій, контрзаходів та репарацій	6
14.	Зобов'язання в міжнародному економічному праві. Міжнародні перевезення. Міжнародні фінансові зобов'язання	6
15.	Міжнародний судовий процес та міжнародний арбітраж у сфері міжнародних економічних відносин	6
	Усього	90

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- розрахункові роботи.

6. Методи навчання

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{дис}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{нр}$ (до 70 балів): $R_{дис} = R_{нр} + R_{ат}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс з дисципліни «Міжнародне економічне право». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4745>.
2. Базов В.П. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «Міжнародне економічне право» ОС «Бакалавр» для спеціальності 051 «Економіка» ОПП «Міжнародна економіка» в аграрних вищих навчальних закладах III – IV рівнів акредитації. К.: Видавництво НУБіП України . 2023. 57 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.
2. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/995_118.
3. Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906-IV «Про міжнародні договори України» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 50, ст. 540.
4. Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-XII «Про зовнішньоекономічну діяльність» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 29, ст. 377.

5. Угода про заснування Світової організації торгівлі URL : http://zakon1.rada.gov.ua/995_342.
6. Закон України від 3 червня 1992 р. № 2402-ХІІ «Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій» URL : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
7. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. Т. 1: Основи теорії / [В.В. Мицик, М.В. Буроменський, О.В. Буткевич та ін.]; за ред. В.В. Мицика. – Харків: Право, 2019. 416 с.
8. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. Т. 2: Основні галузі / [В.В. Мицик, М.В. Буроменський, М.М. Гнатовський та ін.]; за ред. В.В. Мицика. – Харків: Право, 2020. 624 с.
9. Міжнародне економічне право: підручник / В. Опришко, А. Коста, К. Квінтано та ін. / за наук. ред. В. Опришка. Київ: КНЕУ, 2006. 496 с.
10. Міжнародні комерційні угоди та розрахунки: нормативно-правове регулювання. Навч. посібник / За редакцією Козака Ю.Г., Логвінової Н.С. – К.: Центр учбової літератури, 2010. 648 с.
11. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А.С. Довгерта і В.І. Кисіля. – 2-ге вид. – К.: Алерта, 2014. 656 с.
12. Осика С.Г., Пятницький В.Т. Світова організація торгівлі: підручник. К.: “К.І.С.”, 2001. – xxxii, 491 с.
13. Базов О.В. Міжнародно-правові засади організації та діяльності міжнародних кримінальних судів: монографія. Київ: Алерта, 2023. 628 с.
14. Базов В.П. Теорія та принципи міжнародного гуманітарного права: монографія / В.П.Базов. – Київ: Фенікс, 2020. 512 с.
15. Базов О.В. Юрисдикція Європейського суду з прав людини: доктрина та практика: монографія / О.В. Базов – К.: Істина, 2017. 424 с.
16. Базов В.П. Трансфертне ціноутворення: міжнародно-правова доктрина та практика // Юридична Україна. К., 2020, № 3. С. – 34-46.
17. Базов В.П. Міжнародно-правова доктрина та судова практика формування податкового кредиту за операціями з контрагентом, що має ознаки фіктивності // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України / К., 2020, № 5. С. – 6-21.
18. Базов В.П. Державний фіскальний суверенітет в умовах глобалізації та інтеграції / Судовий розгляд податкових і митних спорів: проблеми, виклики, пріоритети. – К.: Верховний Суд, 2019.
19. Базов В.П. Контрольовані іноземні компанії (CFC/КІК): поняття та принципи оподаткування // Слово Національної школи суддів України / – К., 2020, № 3. С. – 3-20.
20. Базов В.П. Відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння та репарації / Міжнародне право ХХІ століття: сучасність та майбутнє – Міжнародна науково-практична конференція, м. Ірпінь, 25.05.2022.
21. Базов В.П. Державний фіскальний суверенітет в умовах глобалізації та інтеграції / Судовий розгляд податкових і митних спорів: проблеми, виклики, пріоритети. – К.: Верховний Суд, 2019. 350 с.
22. Cassese A. International Law. Cambridge University Press. 2021.
23. Cassese A. International Criminal Law. Oxford University Press. 2008.
24. Melzer N. International Humanitarian Law: A Comprehensive Introduction / N. Melzer. - Geneva: ICRC, 2016.
25. Park P. International Law for Energy and the Environment. Second Edition. – New York, 2013. 404 p.
26. Законодавче забезпечення формування та реалізації державної політики України в умовах воєнного стану: кол. монографія: Базов В.П., Мищак І.М., Савченко Л.А. та ін. - у 4-х томах / За заг. ред. Р.О. Стефанчука, І.М. Мищака, Л.А. Савченко. К.: Вид. «Людмила», 2022.
27. Соціально-трудова та економічна пріоритети розвитку виробничих систем у прискоренні євроінтеграції: монографія/ за наук. ред. д-ра екон. наук., проф. В.М.Нижника. – Хмельницький :ХНУ, 2019. 670 с.
28. Базов В.П. – Науково-практичний коментар до Видання «Досвід врегулювання

збройних конфліктів: міжнародно-правові документи і коментарі». 2-е вид. К.: Інститут законодавства Верховної Ради України, 2021. 671 с.

29. Бояр А. Бюджетний процес у Європейському Союзі : монограф. Луцьк, 2012. 524 с.

30. Європейська інтеграція України : Політико-правові проблеми : монограф. / за ред. В. П. Горбатенка. Київ: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2005. 329 с.

31. Копійка В. Європейський Союз: історія і засади функціонування : навч. посіб. Київ: Знання, 2012.

32. Забара І.М. Міжнародна законність: концептуальні підходи в українській доктрині міжнародного права / І.М. Забара // Вісн. КНУ ім. Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. 2017. - № 1(46). С. 73-77.

33. Світова та європейська інтеграція : навч. посіб. з держ. упр. / голова ред. кол. : М. О. Багмет. Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. 340 с.

34. Haas E. The Limits to Functional Co-operation // Basic Texts in International Relations. The Evolution of Ideas about International Society/ the estate of Evan Luard, 2015.

35. Deutsch K. The Process of Integration among States // Basic Texts in International Relations. The Evolution of Ideas about International Society/ the estate of Evan Luard, 2017.

36. How Europeans see themselves. Looking through mirror with public opinion surveys. European Communities, 2015.

37. Концепcje integracyjne w myśli narodów słowiański. Warszawa. Tuczyn, 2018.

38. Kurcz Bartłomiej. Rola Trybunalu Sprawiedliwości w rozwoju Wspolnot Europejskich // Forum Europejskie. Krakow, Wiosna, 2020.

39. Mitrany D. Functional Co-operation as the Road to Peace // Basic Texts in International Relations. The Evolution of Ideas about International Society/ the estate of Evan Luard, 2019.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/>

2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

3. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

4. Офіційний сайт ООН <https://www.un.org/>

5. Офіційний сайт Міжнародного Суду <https://www.icj-cij.int.org>

6. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду (МВФ) <https://www.imf.org>

7. Офіційний сайт Світової організації торгівлі (СОТ) <https://www.wto.org>

8. Офіційний сайт Міжнародного банку реконструкції і розвитку (МБРР) <https://www.vsemirnyjbank.org>

9. Офіційний сайт Європейського Союзу <https://www.eeas.europa.eu>

10. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації <https://www.unwto.org>

11. Офіційний сайт Європейського Суду з прав людини <https://echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=hom>.